

Buurtsportcoach, bekroon je ervaring

“Ik denk dat het voor mijn toekomst waardevol is, **eigenlijk voor mijn hele loopbaan**”

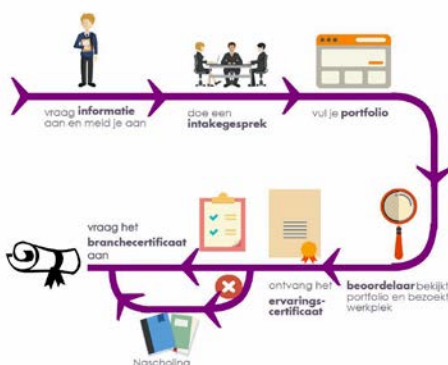
DOOR ANNEMIEK HAAK (ADVISEUR KENNISCENTRUM SPORT)

Buurtsportcoaches zijn een sterk groeiende ‘beroepsgroep’. Inmiddels werken landelijk bijna 5.000 mensen als buurtsportcoach in de sport, het (speciaal) onderwijs, welzijn, jeugd- en ouderenzorg en aanverwante sectoren. Een officiële beroepsopleiding tot buurtsportcoach bestaat (nog) niet. Veel leer je in de praktijk, daar bouw je je ervaring op. Als buurtsportcoach wil je na je opleiding je cv uitbouwen, je wilt weten ‘wat je waard bent’ in het werkveld. Voor werkgevers is het interessant om te weten op welke manier buurtsportcoaches zich van elkaar onderscheiden. Welke extra competenties hebben ze, in aanvulling op hun opleiding, opgebouwd?

Sinds januari 2016 nemen 25 buurtsportcoaches vanuit zeven verschillende werkgevers uit de sport- en beweegbranche en het onderwijs deel aan het pilotproject ‘Erkenning van verworven competenties’. Een EVC-traject is een mooie manier om werkervaring zichtbaar te maken. De deelnemers volgen een traject van circa veertig uur verdeeld over vier tot vijf maanden. Na een objectieve beoordeling ontvangen ze het ervaringscertificaat buurtsportcoach. Dit is een officieel document waarop de verworven competenties zijn vastgelegd. Via een examencommissie kunnen ze vervolgens ook een ‘branchecertificaat’ aanvragen. Op dit moment hebben vrijwel alle deelnemers hun portfolio gevuld en bereiden beoordelaars een bezoek aan de werkplek voor. Naar verwachting ontvangen de deelnemers eind september het ervaringscertificaat met de bijbehorende rapportage.

Het EVC-Traject

Wat staat je te wachten?

Intensief traject

De deelnemende buurtsportcoaches hebben uiteenlopende mbo- of hbo-opleidingen

en werken in verschillende settings. Ze zijn voorlopers en hebben er bewust voor gekozen om zich via deze pilot professioneel verder te ontwikkelen. Het traject is niet eenvoudig, ze moeten er wel wat voor doen. Het portfolio is een uitgebreide ‘digitale map’ met bewijzen van alles wat een buurtsportcoach weet en kan. Bewijsstukken zijn bijvoorbeeld: projectplannen, evaluaties van activiteiten, getuigschriften, verslagen van beoordelingsgesprekken, referenties, diploma’s, deelcertificaten, foto’s, filmpjes en digitale stukken. Tijdens het traject merken sommige deelnemers dat ze in de praktijk veel doen en ervaren, maar vrij weinig archiveren of documenteren. “Ik sta er zelf ook van te kijken wat ik allemaal doe”, zegt Nicolette Piscaer, een van de deelnemers. “Het is zo divers. Ik ben verbinder, makelaar en uitvoerder, alleen leg ik weinig zaken vast.” Een andere deelnemer, Harry Hamstra, geeft tijdens de intake aan: “Ik

vind het leuk om kritisch naar mijn werk te kijken. Het is goed om mezelf te blijven ontwikkelen en ook zichtbaar te maken waar ik sta. Het is een erkenning van wat we doen." De deelnemers bepalen zelf voor welk niveau ze hun portfolio vullen, niveau 3 of 4 (mbo) of niveau 5 (hbo). Bij het vullen en beoordelen van het portfolio is een generiek beroepsprofiel buurtsportcoach leidend. Dit profiel kent de drie niveaus en is ontwikkeld door Kenniscentrum Sport samen met Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), NOC*NSF en Werkgevers in de Sport (WOS).

"Ik wil mijn competenties goed in kaart brengen en bewijzen dat ik meer kan dan alleen sportlessen geven. Ik hoop dat ik daarmee mijn werkveld kan verbreden, dat ik niet alleen als gymleraar aan het werk kan, maar ook kan solliciteren op functies in andere sectoren."

Betrokkenheid van werkgevers

De Gelderse Sportfederatie, Sport ID Nieuwegein, SRO Amersfoort, SportService Zwolle, Sportservice Ede, Sport Federatie Berkelland en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen zijn de deelnemende werkgevers. Ook voor hen was dit traject nieuw. Niemand wist vooraf hoeveel tijd het zou vragen. Geef je medewerkers ruimte om tijdens werktijd aan hun portfolio te werken? Zo ja, hoeveel tijd mag dat dan zijn? De meeste werkgevers onderkennen dat het vullen van het portfolio meer tijd vraagt dan ze vooraf hadden ingeschat. Ook geven zij aan dat kandidaten, onder andere door de Koningsspelen en de meivakantie, in tijdnood kwamen. Bij één deelnemer leidt dat nu tot vertraging omdat hij in het werk prioriteiten moet stellen. Na de zomer pakt hij de draad weer op. Leon van Belle van de certificerende organisatie JEP/Certiforce merkt aanvullend op dat de deelnemers allemaal ontzettend gedreven zijn. "We zien nu al dat de portfolio's kwantitatief erg goed zijn gevuld. Sommige buurtsportcoaches nemen bij het aantonen van werkprocessen geen genoegen met één bewijsstuk, dat is bijzonder om te zien. We zien echter ook dat veel deelnemers erg laat zijn begonnen waardoor ze nu een inhaalslag moeten maken."

Samenspraak tussen deelnemer en werkgever

Een EVC-traject is formeel een persoonlijk traject. Om deze reden wordt de intake gehouden tussen de deelnemer en een begeleider van JEP/Certiforce. Gerrie Schäperclaus van Sport Federatie

Berkelland was graag eerder betrokken geweest bij het traject. "Wanneer je al vroeg in het traject bent betrokken kun je goed met je medewerkers meedenken, bijvoorbeeld over het niveau waarop ze hun portfolio willen opbouwen." Andere werkgevers herkennen dit. Van Belle stelt dat dit eventueel mogelijk is. "Wanneer een deelnemer en de werkgever het eens zijn over een intake met drie partijen, dan kun je daar altijd afspraken over maken. Dat is zeker een aanbeveling voor de toekomst."

Tussentijdse effecten

Vrijwel alle werkgevers hebben meerdere medewerkers voorgedragen voor dit pilotproject. Schäperclaus zegt daarover: "Het is positief als meerdere buurtsportcoaches tegelijk aan dit traject werken. Samenwerken motiveert, het brengt bewustwording op gang." Jeroen van Leeuwen van SportService Zwolle merkt ook tussentijds al effect van het traject. "Tijdens functioneringsgesprekken merk ik dat medewerkers die dit traject volgen anders over hun competenties praten dan collega's die het traject niet volgen. Dat is zowel voor mij als werkgever als voor de buurtsportcoach zelf een positief en waardevol effect."

"Tijdens functioneringsgesprekken merk ik dat medewerkers die dit traject volgen anders over hun competenties praten dan collega's die het traject niet volgen."

Ervaringen op film in beeld

Terug naar de deelnemende buurtsportcoaches. Drie van hen, Nicolette Piscaer (Wageningen), Annejet Cramer (Zwolle) en Harry Hamstra (Amersfoort), hebben bij de kick-offbijeenkomst in januari aangegeven mee te willen werken aan een aantal communicatiemiddelen. Eind april en begin mei is er een camerateam bij hen langs geweest. Marco Barten, projectleider van deze pilot, begeleidt de opnames. "Door op locatie te filmen wordt het werk van de buurtsportcoaches letterlijk zichtbaar. Bij Nicolette was het camerateam aanwezig bij een activiteit voor ouderen, bij Annejet tijdens de Koningsspelen en bij Harry tijdens een Special Heroes voetbal battle. Van deze interviews hebben we een compilatie gemaakt. Je krijgt daardoor zowel een indruk van hun gevarieerde werkzaamheden als van het EVC-traject buurtsportcoach dat ze doorlopen." Benieuwd naar hun ervaringen? Bekijk het filmpje op allesoversport.nl of op het Youtube-kanaal van Kenniscentrum Sport.

Bijscholingsaanbod ten behoeve van 'branchecertificaat'

De deelnemende buurtsportcoaches kunnen, wanneer ze met hun EVC-traject alle competenties hebben aangetoond, een 'branchecertificaat' aanvragen. Een passende brancheorganisatie bestaat nog niet, het certificaat wordt voorlopig geborgd via de examencommissie die aan deze pilot is verbonden. Hiermee lopen de samenwerkingspartners vooruit op de toekomst. In het najaar bieden de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en CIOS Rijn & IJssel uit Arnhem, beide samenwerkingspartners bij dit EVC-project, een bijscholingsaanbod aan waarmee deelnemers 'gaten' in hun portfolio volledig kunnen vullen. Het programma bestaat voorlopig uit tien modules die met elkaar leiden tot een integrale 'proeve van bekwaamheid'. Deelnemers die onderdelen al hebben aangetoond kunnen 'vrijstelling van onderwijs' krijgen. Of buurtsportcoaches deelnemen aan de bij-scholing is een individuele keuze die ze met

“Ik vind het traject een aanrader. Het is veel werk, het kost tijd. Maar neem die tijd ervoor, zou ik zeggen. Het lijkt me goed om te bewijzen wat je als buurtsportcoach allemaal kan en doet.”

Werken aan kwaliteit

Ook op andere manieren werken buurtsportcoaches overigens aan beroepsontwikkeling en kwaliteit. Buurtsportcoaches zijn veelal werkzaam op het snijvlak van sport(verenigingen), (speciaal) onderwijs en welzijn (buurtontwikkeling). Steeds vaker wordt echter lokaal de keuze gemaakt om buurtsportcoaches in te zetten op de verbinding met ouderen of de (gezondheids-) zorg. Vanuit de kwaliteitsimpuls buurtsportcoaches – onderdeel van het programma Sport en Bewegen in de Buurt (SBB) – zijn onlangs acht voorbeeldfunctieprofielen voor buurtsportcoaches ontwikkeld (mbo uitvoerend en hbo coördinerend). Deze profielen zijn een inspiratiebron voor gemeenten en werkgevers om buurtsportcoaches ook in andere sectoren in te zetten, zoals ouderenzorg of gehandicaptensport. Ook ontwikkelde SBB een Stappenplan voor werkgevers die overwegen een buurtsportcoach in te zetten. Zowel de functieprofielen als het Stappenplan zijn vindbaar op allesoversport.nl.

hun werkgever bespreken. Een positieve afronding van het bijscholingsprogramma kan leiden tot het ‘branchecertificaat’. Door middel van het aanbieden van het ervaringscertificaat en de certificaten van de bijscholing aan de examencommissie kan het ‘branchecertificaat’ worden uitgereikt.

Samenwerkingsproject

Deze pilot is een samenwerkingsproject dat wordt gesteund door het werkveld. Kenniscentrum Sport en Werkgevers in de Sport (WOS) ondersteunen werkgevers van buurtsportcoaches bij kwaliteitsontwikkeling. Het Kenniscentrum Sport is de kartrekker van de pilot en draagt een deel van de kosten. Bovendien is er geld beschikbaar uit het Arbeidsmarktfonds ‘Samen Presteren’. Hierdoor zijn de kosten voor de deelnemers relatief laag. De WOS volgt het traject met veel belangstelling. “De WOS staat voor goed werkgeverschap in de sport, dat nemen we serieus”, aldus Marjolijn Spoorenberg, beleidsadviseur bij de WOS. “We werken aan goede arbeidsver-

houdingen in de sector sport en bewegen. Een EVC-traject kan een werkbare manier zijn om de waarde van medewerkers inzichtelijk te maken. We denken dat het EVC-traject relevant kan zijn voor deze ‘jonge beroepsgroep’ en hun werkgevers. Daarom volgen we het met belangstelling.”

Toekomst van het EVC-traject

Het EVC-traject voor buurtsportcoaches is nu nog een pilot. Tussentijds en na afloop voert een externe partij, het Mulier Instituut, een evaluatie uit onder alle betrokkenen. Op basis van de uitkomsten geeft het Kenniscentrum Sport haar visie op de toekomst van het EVC-traject. Vooruitlopend op de uitkomsten van de evaluatie kunnen werkgevers (organisaties, instellingen en (sport)verenigingen) natuurlijk altijd vanuit goed werkgeverschap met hun medewerkers bespreken op welke manier zij zichzelf verder ontwikkelen en hoe ze hun verworven competenties kunnen aantonen en documenteren.

Annemiek Haak werkt als adviseur bij Kenniscentrum Sport met speciale aandacht

voor integrale beleidsontwikkeling bij gemeenten, inzet en deskundigheid van buurtsportcoaches en sport en bewegen door jongeren en volwassenen met een handicap of beperking. Contact: annemiek.haak@kcsport.nl, 06-83331804.